

Základní dovednosti a komunikační schopnosti pro oblast stavebnictví

Stručný obsah osnovy a školící materiály

Basic Skills for Work

Kombinované základní dovednosti a komunikační trénink pro nízko kvalifikované pracovníky v pěti rozdílných evropských pracovních sektorech.

Vzdělávání a kultura

Leonardo da Vinci

BASIC SKILLS FOR WORK

Většina evropských zemí věnovala v posledních letech pozornost problematice tzv. základních dovedností (Basic Skills/ BS). Hlavním tématem byl fenomén zvaný „funkční gramotnost“ a „početní gramotnost“, které jsou definovány jako: „schopnost číst, psát a mluvit v konkrétním jazyce a používat matematiku na úrovni nutné pro fungování v zaměstnání i ve společnosti jako celku“.

Tento materiál je především určen pro poradce, školitele či učitele a tvoří ho několik tématických modulů. Hlavní kapitoly se zaměřují na cílovou skupinu, čtenářskou a početní gramotnost a sociální dovednosti a jejich efektivní využívání podle specifických potřeb a požadavků.

Cílovou skupinou jsou zaměstnanci s posílenými základními dovednostmi v literární i početní oblasti (čísla, míry, výpočty, porozumění čtenému, krátká písemná zadání). Kurikulum se také zaměřuje na důležité sociální a komunikační dovednosti požadované v určité profesi (profesní oblasti – viz. moduly).

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST: DIDAKTICKÉ ZÁKLADY

Výukové obsahy a cíle:

Čtení a porozumění značek a symbolů: zdraví a bezpečnost na pracovišti!

- 1 Seznamte studenty se všemi výstražnými nápisy a symboly, které patří na stavenišť a které je nutné znát (povinná značení, výstražná značení, bezpečnostní značky, požární značení)
- 2 Vyzvěte studenty k tomu, aby si vybavili specifická značení a správně je interpretovali
- 3 Vyzvěte studenty, aby zanechali vzkaz svým kolegům nebo jiným vhodným osobám na pracovišti
- 4 Vybízejte studenty k výměně svých pracovních zkušeností, k uvádění příkladů
- 5 Při procvičování znalosti značení na příslušném pracovišti roste celkově povědomí studentů o ochraně zdraví a bezpečnosti na pracovišti

Nácvik gramotnosti od začátku (hlásky, abeceda): zaměřit se na situaci na pracovišti!

Co se týče dovednosti psát, berme v úvahu fakt, že značný počet pracovníků ve stavebnictví pochází z východní Evropy a mnozí užívají jiné písmo a hlásky. Je proto nutné začít s nácvikem čtení a psaní od začátku.

Poznámky:

Veškeré studijní materiály a příklady přibližujte skutečným poměrům (např. Nácvik abecedního řazení: užívejte skutečná jména z pracovního kolektivu)

Studijní obsahy zaměřovat na odpovídající pracovní prostředí (slova si budou osvojovat během praktického cvičení). Nejdůležitější je si osvojovat ta slova, která budou používat na pracovišti, jako jsou pracovní nástroje, zařízení apod..)

Základní písemná cvičení: zaměření na vztahy každodenního života!

Společná praktická cvičení zaměřovat na to, jak vyplňovat formuláře, psát seznamy a vést správné a kompletní záznamy.

Poznámky:

Užívejte skutečný materiál, např., formuláře, se kterými se skutečně na pracovišti setkají .

Motivujte studenty, aby si vytvořili své vlastní jednoduché formuláře

Při nácviku vyplňování formulářů využít výměnu zkušeností, vést k sebereflexi dosažených dovedností, silných a slabých stránek, diskutovat o úspěších a prohrách, budoucích perspektivách apod. Tento nácvik psaní může být výchozím bodem pro komunikační training (kombinovat s nácvikem sociálních dovedností) při kterém nacvičí efektivní výměnu informací

Cvičení (např. psaní životopisu) může být písemnou přípravou pro tzv.hraní rolí ve třídě (přijímací rozhovor atp.) a nácvik sociálních dovedností

Nácvik čtení: zaměřeno na výběr podstatných informací vztahujících se k danému pracovišti!

Porozumění čtenému obsahuje cvičení a aktivity ve třídě , které se zabývají tím, jak získat z příruček či jiných pracovních materiálů potřebné informace. Studenti trénují, na příklad, vyhledávání a porozumění informacím nebo zanechávání vzkazů kolegům na pracovišti. Zde může taktéž probíhat nácvik čtení a otázky bezpečnosti práce (nap. bezpečné používání výtahu, manipulační úkony). Různé příručky mohou být pečlivě čteny a následně shrnuty podstatné informace.

Poznámky:

- 1 Užívejte příklady z praxe (příručky apod.)
- 2 Stále zdůrazňujte užitečnost nácviku čtení (jak to usnadní každodenní život na pracovišti)
- 3 Pro dosažení co nejlepšího výsledku:
  - a. Neustále provádějte kombinace nácviku čtení a psaní
  - b. Často motivujte studenty k porovnávání výsledků, např. současně provádějte nácvik komunikace a sebereflexe

Texty pro nácvik čtení a psaní:

Cvičení se nachází v části 2 tohoto Kurikula (Toolbox - Manuál). Vztahují se k těmto oblastem: značení a symboly, abecední řazení, vyplňování formulářů, vyhledávání podstatných informací, porozumění informacím

POČETNÍ GRAMOTNOST

Výukové obsahy a cíle:

Zaměřeno na okolnosti pracovního prostředí a každodenní situace.

Vzhledem k záměru posílit matematické schopnosti zaměstnanců sektoru stavebnictví, jsou metody a nástroje voleny primárně ve vztahu k danému pracovišti, jeho zaměření a pracovním úkolům. Studenti provádí rozličná cvičení, užívají procenta, podíly. Jedním z cílů těchto cvičení je rozvíjet vědomí studenta o tom, jak zacházet s matematickým jazykem a informacemi a volit správné kalkulace k dosažení kýženého výsledku (což je důležité např. při vypracování objednávky materiálu)

Matematická cvičení se zaměřují např. na tyto aspekty

1. Základní matematické pojmy a jejich použití
2. Užívání základních aritmetických operací
3. Používání běžných měření
4. Používání běžných měření převáděním měř
5. Používání metrických jednotek délky
6. Používání obvodu a rozlohy
7. Používání procent

Školení základních dovedností pro pracovníky ve stavebnictví – další důležité oblasti:

Prostor a forma/tvar

Práce s celými čísly

Záporná čísla

Zlomky

Měření na desetinná čísla

Procenta

Měření metrickými jednotkami - měření šířky

Základní počítání, aritmetika, výpočty (např. Správný výpočet množství materiálu)

Poznámky:

1. Motivujte studenty, aby předvedli své vlastní příklady řešení
2. Dát studentům dostatek času k vypracování cvičení
3. Hleďte podobné příklady k studijním materiálům, které máte k dispozici (např. výpočet množství cementu, písku)
4. Vypracovávejte pro studenty relevantní výukové obsahy s vazbou na dané pracovní prostředí
5. Vybízet k výměně zkušeností při řešení úkolu, podporovat poznání svých schopností, silných a slabých stránek, diskutovat o svých úspěších prohrách, budoucích perspektivách a pod.
6. Matematická procvičování mohou být dobrým začátkem pro nácvik komunikačních dovedností (kombinovat s tréninkem sociálních dovedností), kde lze procvičovat efektivní výměnu informací

7. Cvičení mohou být písemnou přípravou pro hraní rolí ve třídě – intenzivní procvičování sociálních dovedností

Výukový materiál pro početní gramotnost

Následující cvičení se nachází v části 2 tohoto Kurikula (Toolbox - Manuál). Zaměřují se na tyto oblasti:

- 1 Základní matematické dovednosti, používání číselných dat
- 2 Užívání základních aritmetických operací
- 3 Používání běžných měr
- 4 Používání převádění měr
- 5 Měření metrickými jednotkami - měření délky
- 6 Výpočet obvodu
- 7 Výpočet plochy zdí
- 8 Výpočet procent

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

Výukové obsahy a cíle

Zaměřeno na situace každodenního života!

Ve snaze zdokonalit základní sociální a komunikační dovednosti pracovníků ve stavebnictví, zaměřujeme se na projevy komunikačního chování a různé aspekty zvládnání konfliktů. Skupinová práce (hraní rolí a imitace různých situací na pracovišti, apod.) se zaměřuje na obě komunikační dovednosti – vyjádřit se, reagovat odpovídajícím způsobem, podávat relevantní informace kolegům a nadřízeným a dovednost porozumění slyšenému – pochopit jednoduché vysvětlení a pokyny a následně úkol vykonat.

Mezi další sociální dovednosti pracovníků ve stavebnictví patří:

Budování skupiny

Skupinové vědomí

Skupinový duch

Pocit odpovědnosti jedince za prosperitu skupiny

Spolupráce s ostatními

Poznámky:

1. Obecně podporovat pozitivní atmosféru důvěry, otevřenosti a celkové pohody
2. Dávat studentům dostatek prostoru ke komunikaci

3. Klad'te důraz na to, že efektivní komunikování je ve stavebnictví nezbytností a že jednoznačné vyjadřování posiluje jak bezpečnost každého jedince, tak i jeho pracovní výsledky.
4. Proto je důležité dodržovat tyto principy:
  - a. Vždy mluvit jasně
  - b. Hlásit věci rychle, ale zároveň správně a srozumitelně
  - c. Držet se faktů
  - d. Neopomenout žádná podstatná fakta
5. Veškerý učební materiál uvádět do vztahu s každodenní praxí a využívat veškeré příklady
6. Motivovat studenty, aby uváděli své vlastní materiály a příklady z praxe

Zprostředkovávejte studentům různé role ve skupině a posilujte jejich orientaci v nich:

- Kdo a co na pracovišti vykonává ?
- Kdo nese jakou odpovědnost?
- Jak fungujeme jako skupina?
- Kdo s kým buduje vztahy?
- Kdo dává pokyny a kdo je přijímá?
- Jsou všechny role na stejné úrovni?

Při procvičování se zaměřte na:

- Schopnost jedince si udržet odstup, vyrovnanost a podobnost vztahů
- Schopnost jedince přijmout názor druhých
- Schopnost jedince prezentovat správně slovní popis druhých
- Cvičení může být vždy vedeno jako výměna informací, jako reflexe dovedností jedince, silných a slabých stránek, diskuse o úspěších a prohrách, budoucích perspektivách apod.

Cvičení mohou být písemnou přípravou pro hraní rolí ve třídě – intenzivní procvičování sociálních dovedností

Učební materiály pro komunikační dovednosti

Následující cvičení se nachází v části 2 tohoto Kurikula (Toolbox - Manuál). Zaměřují se na tyto oblasti:

1. Budování skupiny a jejího povědomí
2. Skupinový duch
3. Spolupráce s ostatními
4. Vzájemná pomoc

Vzdělávání a kultura

Leonardo da Vinci

© 2006 BEST Institut für berufsbezogene Weiterbildung und Personaltraining, Vienna, Austria
Print: Plankopie Eder, Vienna, Austria

Tato publikace vznikla v rámci pilotního projektu LEONARDO DA VINCI "Basic Skills for Work - Kombinované základní dovednosti a komunikační trénink pro nízko kvalifikované pracovníky v pěti rozdílných evropských pracovních sektorech".

Tento projekt byl financován s podporou programu LEONARDO DA VINCI Evropské komise. Publikace odráží pouze znalosti a postoje autorů a komise nenesे žádnou odpovědnost za využívání informací v publikaci obsažených.

Projektové číslo:: A/04/B/F/PP-158.132

Pro nekomerční účely, verze ke stažení je k dispozici minimálně do 30. září 2009 na internetové adrese:

<http://www.basic-skills-for-work.org>